

Tryater op zoek naar het geluk van Friesland

De brievenbussen gaan vanuit Leeuwarden op weg naar de verschillende dorpen.
FOTO NIELS WESTRA

Leeuwarden Waar worden Friezen nou echt gelukkig van? Tryater gaat de komende maanden in Friesland op onderzoek uit.

Elisabeth Post

Uit onderzoek (van het Centraal Bureau voor de Statistiek, 2018) blijkt dat Friezen zich van alle Nederlanders het gelukkigst voelen. „Mar hoe kin soks? Wêr sit dat gelok dan yn?“, zegt Tatiana Pratley, die in augustus officieel aantreedt als artistiek leider van Tryater. Dat is een onderzoek waard, vinden ook theatermakers Aukje Schaafsma en Karel Hermans.

Daarom nodigen ze alle Friezen uit op een briefkaart te schrijven waar zij gelukkig van worden en die op te sturen naar Tryater (postzegel niet nodig). Uiteindelijk wordt door Sytse Jansma van alle teksten die zijn ingezonden een geluksgedicht gemaakt. Pratley verzekert: „Dat wurdt it grutste geloksgedicht oait.” En aan de hand van dat gedicht worden in tien dorpen theatrale wandeltochten opgetuigd.

Eigenlijk zou Tryater pas volgend jaar met het project aan de slag gaan. Corona gooit ook bij het theatergezelschap het programma in de war.

Het project is naar voren gehaald, omdat voorstellingen uitvielen en het onderwerp ook goed past in deze tijd. „It is in hoopfol projekt”, vindt Pratley. In drie weken tijd is van *It Gelok fan Fryslân* een project gemaakt dat aan de regels voldoet. „Ik wurd der ek hiel bliid fan as ik betink dat minsken yn Fryslân it der mei-elkoar oer ha sille wat gelok foar harren betsjut”, zegt Pratley.

Geluk kan heel groot zijn, iets waarvan iemand euforisch raakt, maar je kunt ook gelukkig worden van iets in de eigen omgeving: het eigen huis, de tuin, het bankje in het park of de volkstuin. Pratley merkt dat voor haar het geluk ook in de kleine dingen zit: de bloemen in de tuin of op een broeierige dag tijdens een fietstocht van huis naar werk worden overvallen door een regenbui. „Ik waard ynienen hiel gelokkich fan de geur dy't hingjen bleau.”

Precieze data zijn nog niet bekend, maar vanaf eind augustus wordt er tien weken in een ander dorp een theatrale audiotour gehouden. Elke voorstelling is anders. Elk dorp krijgt een eigen verrassende route, waardoor iemand het dorp met andere ogen zal bekijken, denkt Pratley. Ook in Marsum, Koarnjum, Kollum, Wommels, Wijnaldum en Eastermar worden theatrale wandelingen gehouden. In die plaatsen staan ook blauwe Tryater-brievenbussen waarin de kaarten gepost kunnen worden.

Er zijn tien regisseurs die met de dorpsbewoners invulling aan de wandeltocht geven. Zo gaat bijvoorbeeld Romke Gabe Draaijer in Wyckel aan de slag, Janneke de Haan in Reduzum en Theun Plantinga neemt Feanwâlden onder zijn hoede. Maar, benadrukt Pratley, de wandelingen zijn niet alleen voor dorpelingen. „Elkenien kin yn alle doarpen in sintúchlike kuier meitsje. It is net eksklusyf foar ien doarp.”

Het is de bedoeling dat publiek individueel de route aflegt. „En se moatte harren eigen earkes meinimme. It moat sa feilich mooglik.” En: „Wy binne yn elts gefal hiel benijd wat Friezen gelokkich makket.”